



SVENSKT NÄRINGSLIV

FAR

Vår referens/dnr:

2024-59

sara.lissdaniels@far.se

Er referens/dnr:

2024-05-02

# Remissvar

## **FAR:s Revisionsrekommendation RevR XX Revisorns översiktliga granskning av den lagstadgade hållbarhetsrapporten**

Svenskt Näringsliv tackar för möjligheten att få lämna synpunkter på förslaget till revisionsrekommendation om översiktlig granskning av den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Det finns ett stort behov av att få fram en svensk revisionsrekommendation för granskning av den lagstadgade hållbarhetsrapporten i närtid, i avvaktan på att EU antar standarder för översiktlig granskning senast oktober 2026. Svenskt Näringsliv välkomnar att FAR på denna korta tid kunnat ta fram ett utkast till rekommendation. Detta är av stort värde såväl för företagen som för revisionsbranschen.

Medveten om de utgångspunkter FAR har haft för utkastet vill Svenskt Näringsliv framföra tekniska synpunkter på utformningen av rekommendationen. Utkastet till rekommendation avser en komplex materia såväl vad gäller granskningsföremålet, företagens hållbarhetsrapportering enligt CSRD och ESRS, som revisorns granskning av densamma. Våra synpunkter bör läsas med detta i åtanke. Om det finns frågor rörande vårt remissvar, tveka inte att ta kontakt med Svenskt Näringsliv.

### **Synpunkter på utkastet till rekommendation**

En generell iakttagelse är att utkastet till rekommendation präglas av mångordighet. Det är kanske oundvikligt med tanke på de förlagor/utgångspunkter som använts för upprättandet av utkastet. Men inte desto mindre bör FAR överväga om kraven på vad revisorn ska göra i en del fall skulle kunna uttryckas mera koncist.

Ett exempel är användningen av uttrycket *revisorns förståelse* (för något). Det förekommer 30 gånger i utkastet. Vi är väl medvetna om förekomsten av liknande uttryck i engelskspråkiga förlagor. Men det gör i vissa fall texten vag och svårläst.

**Punkt 2.12.** I andra stycket sägs att upplysningar som inte uppfyller kraven i ESRS 1 punkt 114 inte kan inkluderas frivilligt i den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Svenskt Näringsliv Confederation of Swedish Enterprise

Postadress/Address: SE-114 82 Stockholm Besök/Visitors: Storgatan 19 Telefon/Phone: +46 (0)8 553 430 00  
svensknaringsliv.se Org. Nr: 802000-1858

Punkt 114 har följande lydelse (på engelska). When the undertaking includes in its *sustainability statement* additional disclosures stemming from (i) other legislation which requires the undertaking to disclose sustainability information, or (ii) generally accepted sustainability reporting standards and frameworks, including non-mandatory guidance and sector-specific guidance, published by other standard-setting bodies (such as technical material issued by the International Sustainability Standards Board or the Global Reporting Initiative), such disclosures shall:

- a. be clearly identified with an appropriate reference to the related legislation, standard or framework (see ESRS 2 BP-2, paragraph 15);
- b. meet the requirements for qualitative characteristics of information specified in chapter 2 and Appendix B of this standard.

Svenskt Näringsliv anser att punkt 2.12 inte är lämpligt utformad. Det bör inte föreskrivas i en revisionsrekommendation vad som får ingå/inte får ingå i företagets hållbarhetsrapport. I stället bör punkt 2.12 omformuleras till hur revisorn ska granska uppfyllelsen av ESRS 1 punkt 114.

**Punkt 4.3.** Texten avseende förstaårsgranskning är allmänt hållen ("innebära utmaningar"/"kan kräva djupare analys"). Frågan är vad sådana allmänna formuleringar tillför. En alternativ formulering skulle kunna vara att en stryka ledet "innebära utmaningar" och i stället skriva att det kan krävas en djupare analys och att det är revisorns professionella bedömning som avgör i vilken omfattning det behövs.

**Punkt 4.4.** Liknande synpunkt som avseende punkt 4.3. Frågan är vad konstaterandet att väsentlighet är en komplex fråga får för betydelse för revisorns granskning. Formuleringen synes inte tillföra något i sak. Det är – som det sägs i sista meningen – en fråga för revisorns professionella omdöme.

**Punkt 4.9.** I punkt 4.9 andra meningen sägs att revisorn behöver inhämta en förståelse för företagets *utvärdering* (vår kurs) och tillämpning av rapporteringskrav enligt årsredovisningslagen och ESRS och den information dessa hänvisar till, EU:s gröna taxonomiförordning och krav på digital märkning (Esef).

Svenskt Näringsliv efterlyser en hänvisning till CSRD/ESRS om var kravet på företagets utvärdering framgår. Uttrycket är vidare vagt och framstår därför som svårtillämpat.

**Punkt 4.10.** Termen hållbarhetsfrågor används i lagtexten i årsredovisningslagen. I punkt 4.10 används även termen hållbarhetsområden. Denna term förekommer inte i lagtexten och den är inte heller definierad i FAR:s utkast till rekommendation. Svenskt Näringsliv efterlyser en definition eller förklaring av vad som avses med hållbarhetsområden och vad skillnaden är jämfört med hållbarhetsfrågor. Så långt möjligt bör termer och definitioner som användas motsvara de som används i CSRD/ESRS.

**Punkt 4.16.** Punkten har följande lydelse.

Om företaget utgör moderföretag i en koncern som upprättar en konsoliderad hållbarhetsrapport beaktar revisorn företagets process för bedömning av väsentlig inverkan, risker och möjligheter för den konsoliderade hållbarhetsrapporteringen och

hur alla enheter som ska omfattas identifieras och inkluderas i arbetet med att inhämta förståelse för hur hållbarhetsrapporten upprättas.

Punkten är svårläst av flera skäl. För att underlätta förståelsen föreslår Svenskt Näringsliv följande formulering.

Om företaget är ett moderföretag i en koncern och upprättar en konsoliderad hållbarhetsrapport för koncernen ska revisorn beakta företagets process för bedömning av väsentlig inverkan, risker och möjligheter för den konsoliderade hållbarhetsrapporteringen. Revisorn ska inhämta förståelse för hur alla enheter som omfattas av den konsoliderade hållbarhetsrapporten har inkluderats när rapporten upprättades.

**Punkt 4.17.** Punkten har följande lydelse.

Revisorn bestämmer karaktären på de eventuella granskningsåtgärder som vidtas på olika enheter av företaget och kommunicerar i tillämpliga fall detta till andra revisorer som är inblandade i den översiktliga granskningen. Involveringen av enhetsrevisorer är ett område för professionell bedömning. Förhållanden att överväga innefattar hur väsentlig enhetens hållbarhetsinformation är och risken för felaktigheter i den samt revisorns förståelse av i vilken grad den interna kontrollen av upprättandet av sådan information är centraliserad eller decentraliserad. I bedömningen beaktas också erfarenhet och kompetens i granskningsteamet.

Svenskt Näringsliv ifrågasätter vad revisorns *förståelse* (vår kursivering) för graden av centralisering/decentralisering av intern kontroll har för betydelse. Går det inte att skriva rakt på sak att centralisering eller decentralisering av intern kontroll är av betydelse när revisorn bestämmer karaktären på granskningsåtgärder?

**Punkt 5.4 och 5.5.** Här synes man variera mellan uttrycken "konsoliderad hållbarhetsrapport" (en term som används i lagtexten) (5.4) och "koncernnivå" (5.5). Svenskt Näringsliv undrar om någon skillnad i sak är avsedd. Om inte så bör en konsekvent term användas.

**Punkt 5.7.** I punkten sägs att revisorn ska granska att den omfattning som företaget fastställt för att upprätta sin hållbarhetsrapport överensstämmer med bestämmelserna i årsredovisningslagen. Svenskt Näringsliv anser att det är oklart vad termen "omfattning" avser och efterlyser därför ett förtydligande.

**Punkt 5.11.** Punkt 5.11 har följande lydelse.

Revisorn ska granska att företaget har utformat och implementerat en process i enlighet med IRO-1 i ESRS 2. Processen ska göra det möjligt att identifiera dess inverkan, risker och möjligheter och som innefattar;

- identifiering av intressenter som kan påverka eller påverkas av företaget, och
- fastställande av inverkansväsentlighet och finansiell väsentlighet.

Svenskt Näringsliv anser att hänvisningen till IRO-1 i ESRS 2 är otydlig. IRO-1 innehåller krav på upplysningar om processen men ställer inga krav på företagets process i sig. Såsom Svenskt Näringsliv uppfattat det ska granskningen, om den sker i enlighet med utgångspunkt

i upplysningskravet i IRO-1 i ESRS 2, syfta till att klargöra om företagets beskrivning av processen i hållbarhetsrapporten överensstämmer med företagets faktiska process. Detta skulle kunna klargöras genom att i stället skriva att "Revisorn ska granska företagets beskrivning av sin process /.../".

**Punkt 5.12.** I punkten sägs att revisorn ska reflektera över om tillvägagångssättet (för att identifiera områden som hållbarhetsrapporten ska omfatta) bygger på en allmänt accepterad praxis och erkända metoder.

Svenskt Näringsliv anser att kravet på att "reflektera över" är vagt. Det är inte heller klart vad revisorn ska eller bör göra efter reflektionen. Ska revisorn kritisera företaget om reflektionen leder till att revisorn inte anser att tillvägagångssättet bygger på allmänt accepterad praxis och erkända metoder eller ska revisorn låta saken bero?

Vidare anser Svenskt Näringsliv att hänvisningen till allmänt accepterad praxis och erkända metoder är vag och närmast innehållslös. Hur ska revisorn kunna avgöra vad menas med dessa termer? Med tanke på att hållbarhetsrapportering nu utvecklas i omfattning och på sätt som saknar historisk motsvarighet kan dessutom ifrågasättas om det finns någon allmänt accepterad praxis eller erkända metoder för att identifiera områden som hållbarhetsrapporten ska omfatta.

**Punkt 5.13.** I 5.13.2 sägs att revisorn ska bedöma företagets tillvägagångssätt för att fastställa inverkansväsentlighet genom att identifiera faktisk och potentiell inverkan, både positiv och negativ, bland annat genom att samarbeta med berörda intressenter och experter.

Svenskt Näringsliv anser att uttrycket samarbeta är mindre lämpligt. Kontakter, samtal eller samverkan med berörda intressenter och experter framstår som mer lämpliga uttryck.

**5.14.** I punkten sägs att revisorn ska bedöma företagets tillvägagångssätt för att utvärdera dess positiva och negativa inverkan bl.a. genom att bedöma relevansen i den process för tillbörlig aktsamhet avseende hållbarhet som definierats och genomförts av företaget.

Svenskt Näringsliv anser inte det finns något krav i ESRS 1 på att definiera en process. Svenskt Näringsliv anser därför att detta led bör utgå ur rekommendationen.

#### **Punkt 5.42 - punkt 5.43 samt Bilaga 4 Exempel Företagsledningens uttalande**

Svenskt Näringsliv konstaterar att de punkter som ska ingå i uttalandet från företagsledningen delvis har en motsvarighet i ISA 580 avseende finansiell rapportering, delvis motsvarar ISAE 300 A 138 samt vad som framgår av ED ISSA 5000.

Svenskt Näringsliv anser att det är viktigt att granskningsstandarden inte kräver uttalanden från företagsledningen som är mer långtgående än uttalanden som i dag krävs för den finansiella rapporteringen. Mot denna bakgrund ger vi några specifika kommentarer till de punkter som listas i 5.42-5.43 samt i exemplet avseende företagsledningens uttalande.

**5.42, punkten ett och två** angående ansvar för hållbarhetsrapport och intern kontroll. Vi kan inte se att dessa punkter tillför någonting eftersom detta är ledningens ansvar i alla fall. I vart fall punkten två bör utgå eftersom det saknas motsvarighet till denna i nuvarande ramverk.

**5.42, punkten tre** bör förtydliga att man tillhandahållit den information och dokumentation som *rimligen kan antas krävas /.../*.

**5.42, punkten fyra** bör utgå eftersom det är otydligt vad detta betyder och hur det ska bedömas.

**5.42, punkten fem** bör ändras så att upplysningsskyldigheten endast avser sådant som *väsentligen* kan ha påverkat företagets *hållbarhetsrapport*.

**5.42, punkten sju** bör justeras så att "faktiska eller möjliga" ersätts med "väsentliga. Det är inte rimligt med en så bred upplysningsskyldighet utan denna bör begränsas till det som faktiskt har betydelse.

**5.43 bör justeras.** Svenskt Näringsliv noterar att uttalandet om att företagsledningen är ansvarig för att upplysningar om framåtblickande information ger en rättvisande bild om företagets processer för användarna av hållbarhetsrapporten är vag. Det går inte av utkastet till rekommendation att utläsa hur bedömningen ska ske av vad som är en rättvisande bild.

SVENSKT NÄRINGSLIV



Claes Norberg